

ÁLTALÁNOS ISKOLA 3. ÓRA

Készítette az EFOP 1.8.0-VEKOP-17-2017-00001
„Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című projekt
Népegészségügyi alprojekt A/III. munkacsoportja.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Eredménytermék készítésének dátuma:
2019.02.15.

Egészségügyi Ellátórendszer
Szakmai Módszertani Fejlesztése
EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

FOGLALKOZÁSTERV 45 perces tanóra

Célcsoport/osztály: 2. osztály (3. óra)

Modul megnevezése: Mozgás és gerincvédelem

Témakör megnevezése: A helyes testtartást segítő osztálytermi tartásjavító vagy lábizom erősítő gyakorlatok végzése, a helyes állás és ülés gyakorlása

Órakeret/Időtartam: 45 perces tanóra

1. Feldolgozandó ismeretek:

A mozgás egészség-hatásainak megértése.

A mozgás megszerettetése, belső igénnyé tétele.

Gerinctudatosság fejlesztése.

2. Kulcsfogalmak:

Helyes testtartás, helyes állás és ülés, iskolatáska viselése, medence középhelyzete, lábizom erősítés, helyes emelés és cipekedés, biciklizés, izomláz, gyengülésre és zsugorodásra hajlamos izmok.

3. Kapcsolódás a tantárgyak között:

Testnevelés, környezetismeret, egészségtan, magyar nyelv és irodalom, ének-zene

4. Kapcsolódás a többi modul között:

táplálkozás, környezet, társas kapcsolatok, digitális világ

5. A foglalkozás fejlesztési eredményei:

A tanulók elmélyítik a helyes testtartás tudatos beállításában és az iskolatáska megfelelő hordásában szerzett gyakorlatukat, valamint megértik a lábizomerősítés fontos szerepét a láb és a gerinc egészségében. Megismerik a gerinc biomechanikai működését. Ezek alapján megértik és átélik a gerincvédelem fő szabályainak jelentőségét emeléskor, cipekedéskor, biciklizéskor. Megtapasztalják a gyengülésre, illetve zsugorodásra hajlamos izmok érzetét, az izomláz érzését.

6. A gerinctudatosság témakörhöz kapcsolódó, felhasználható források a pedagógusnak:

- I. **Az alábbi linkek gyakorlatias segítséget adnak ahhoz, hogy a pedagógus a helyes állás, ülés, emelés, táskaviselés, tartásjavítás, lábizomerősítés, mindennapi gerinckímélet terén felkészülhessen. A mozgásanyagokhoz egy kivétellel (ez a napközbeni frissítő torna) videófilmek tartoznak, melyeken a helytelen kivitelezés javítása is látható. A pedagógusnak figyelnie kell a gyerekek gyakorlatvégzését és javítania kell a hibás kivitelezést.**

Somhegyi A, Gardi Zs, Feszthammer A, Darabosné Tim I, Tóthné Steinhausz V: **Tartáskorrekció.** Magyar Gerincgyógyászati Társaság, Budapest, 1996, 2003.

– EZ A **TORNATERMI** TARTÁSKORREKCIÓ KÖNYVE, 3 DVD-JE ÉS TANÓRÁKRA BONTOTT TÁBLÁZATOS BEMUTATÁSA. A III. FILM AZ ÓVODÁS VÁLTOZAT, ENNEK AZ ELEJÉN LÁTHATÓ A TESTTARTÁS SZEMPONTJÁVÓL FONTOS TESTTÁJAK JÁTÉKOS MEGISMERÉSE. EZ MINDENKÉPPEN ELŐZZE MEG A GYAKORLATOK VÉGZÉSÉNEK ELKEZDÉSÉT!!! (Nagyobbak esetén is szükség van erre!)

<https://gerinces.hu/prevencio/tartaskorrekcio-konyv-es-dvd-csak-gerincesen/>

(letöltve: 2018. augusztus 18.)

Gyakorlatcsokor testnevelőknek, szülőknek: osztálytermi tartáskorrekció, lábizomerősítés és a térdizom-egyensúly gyakorlatai:

https://gerinces.hu/testneveles/szakmai_anyagok/gyakorlat-csokor-jobb-testtartas-es-terd-kimelete-erdekeben-szulo-knek-testneveloknek/

(letöltve: 2018. augusztus 18.)

Somhegyi Annamária: **Napközbeni frissítő torna ülő foglalkozásúaknak.**

<https://gerinces.hu/prevencio/napkozbeni-frissito-torna-ulo-foglalkozasuaknak/>

(letöltve: 2018. november 17.)

Somhegyi Annamária: **Mindennapi gerinckímélet.**

<https://gerinces.hu/prevencio/mindennapi-gerinckimelet-derekfajosoknak/>

(letöltve: 2018. szeptember 2.)

Országos Gerincgyógyászati Központ (Somhegyi A, Fehér Katalin, Z. Szabó Zoltán, Oroszi Julianna): **Gerinckímélet a hétköznapokban (színes képekkel)**

<https://gerinces.hu/prevencio/gerinckimelet-hetkoznapokban/>

(letöltve: 2018. november 17.)

Somhegyi Annamária: **Jó szék és helyes ülés.**

<https://gerinces.hu/prevencio/a-jo-szek-es-a-helyes-ules/>

(letöltve: 2018. november 17.)

Somhegyi Annamária: **A jó iskolatáska**

<https://gerinces.hu/eletmod/milyen-jo-iskolataska/>

(letöltve: 2018. november 17.)

Somhegyi Annamária: **Iskolakezdés és egészség**

<https://gerinces.hu/eletmod/iskolakezdes-es-egeszseg-resz/>

(letöltve: 2018. november 17.)

Országos Gerincgyógyászati Központ **videója a helyes és a helytelen emelésről:**

<https://gerinces.hu/prevencio/video-hogyan-emeljunk-helyesen/>

Somhegyi Annamária: **Szülők tájékoztatása a mindennapos testnevelés hatékony működéséről:**

<https://gerinces.hu/prevencio/mindennapi-testneveles-hatekony-mukodese-orvosoktol-szuloeknek/>

(letöltve: 2018. augusztus 18.)

II. Az alábbi linkeken további hasznos tudnivalókat olvashat az érdeklődő pedagógus:

https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/sport2/Gerinckola_eJ.pdf

(letöltve: 2018. augusztus 18.)

Somhegyi A., Lazáry Á., Feszthammer A., Darabosné Tim I., Tóthné Steinhausz V., Boja S., Szilágyi Á., Varga P.: **A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását, automatizálását és fenntartását szolgáló mozgásanyag beépítése a testnevelésbe.** Népegészségügy 2014; 92:11-19

<https://gerinces.hu/prevenio/tartasjavitas-nepegeszsegugy-folyoiratban/>

(letöltve: 2018. augusztus 18.)

7. Ajánlott irodalom/művészeti alkotás:

Szülők tájékoztatása a mindennapos testnevelés hatékony működéséről:

<https://gerinces.hu/prevenio/mindennapi-testneveles-hatekony-mukodese-orvosoktol-szuloeknek/>

(letöltve: 2018. augusztus 18.)

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
10 perc	<p>Cél: ráhangolódás a mozgással kapcsolatos megfigyelésekre, egészséghatások előidézése tánccal, melyek az órai megfigyelések alapjául szolgálnak, a tánc, mint örömforrás megtapasztalása.</p> <p>(Fontos információ a pedagógus részére: A körtánra a pedagógus úgy tud felkészülni, hogy a bemutató videó alapján saját maga megtanulja a lépéseket. A gyerekek a körtánc lépéseit a pedagógus bemutatása után úgy</p>	<p>I. Az óra/foglalkozás bevezetése Óra/foglalkozás eleji szervezés (az óra/foglalkozás előkészítése): Az óra eleji zenés-táncos élménymozgást, ráhangolást körben állva kell végezni, ehhez az osztályterem átrendezése lehet szükséges. A zenét és a lejátszó eszközt elő kell készíteni. A tanóra mindegyik további részében körben álljanak ill. üljenek a tanulók, hogy egymásra jól tudjanak figyelni. A körben állva ill. ülve a pedagógus is része az egymásra figyelésnek.</p> <p>II. 10 perces zenés-táncos élménymozgás/ráhangolás</p> <p><i>„Ma egy kis körtáncot fogunk játszani, néhány lépést megnézünk és aztán ki-ki csinálhatja, ahogyan sikerül. Ha tetszett nektek, a végén megnézzük, milyen zenére jártuk a körtáncot.”</i></p> <p>Az óra eleji zenés-táncos élménymozgást, ráhangolást körben állva kell végezni, ehhez az osztályterem átrendezése szükséges. Kör alakítása, a tánc mozdulatainak bemutatása, majd a gyerekek esetleges hibás mozdulatainak észrevételezés nélküli elfogadása. Az egyes tanulók dicséretének mellőzése. Ezek helyett a figyelem ráirányítása a szerzett közös jó élményre.</p>	<p>Körben állva ill. ülve végzett feladatok az egész osztály részére. Az iskolatáska felemelésével végzendő megfigyelésekhez az iskolatáskákat az óra előtt már be kell pakolnia minden tanulónak.</p> <p>Osztályfoglalkozás minden tanuló részvételével; közös körtánc. Zene bekapcsolása.</p> <p>Osztályterem átrendezése.</p> <p>A tánc mozdulatainak bemutatása.</p>	<p>Zene-lejátszó eszköz, a zenét tartalmazó hanghordozó. A körtáncot bemutató videó a pedagógus felkészüléshez. A tanóravázlathoz tartozó ppt-ábra a gerinc helyes és helytelen tartásáról.</p> <p>A zenét és a lejátszó eszközt elő kell készíteni.</p>

<p>20 perc</p>	<p>utánozzák, ahogyan sikerül: fontos a pedagógiai hatás érdekében, hogy a pedagógus ne javítsa őket és az ügyeseket se dicsérje. – Hiszen itt a célunk az, hogy minden gyereknek örömet jelentsen a zenére mozgás, ami így is van, ha a gyerekeket hagyjuk a saját képességük szerint lépegetni. Igazi néptánc-tanításra a 10 perces körtánc nem alkalmas, és nem is az a célja!)</p> <p>A tanulók elmélyítik a helyes testtartás tudatos beállításában és az iskolatáska megfelelő hordásában szerzett gyakorlatukat, valamint megértik a lábbizomerősítés fontos szerepét a láb és a gerinc egészségében.</p> <p>(Fontos információ a pedagógus részére:</p> <p>A testnevelési órák részeként minden tanulóval végezni szükséges a biomechanikailag helyes testtartást kialakító, automatizáló és fenntartó speciális tartáskorrekció mozgásanyagát. A mozgásanyag alapvetően polifoam-matracon fekvő végzendő gyakorlatokat tartalmaz, vagyis tornateremben végezhető. Ezért ezt osztályteremben végezhető</p>	<p>III. Gerinctudatosság:</p> <p>A tanóra helye a tanterem, ahol a tanulók körben állnak, a pedagógus szóbeli irányításával mindannyian beállítják a helyes álló testtartást:</p> <p><i>„Álljunk úgy, hogy a talpunk párhuzamos legyen, a két láb között 4-5 ujjnyi (vagy egy talp-szélességnyi) hely legyen. Tegyük egyik kezünket a hasunkra, másikat a derekunkra. Most eresszük előre a hasunkat a kezünkbe, és figyeljük meg, hogy a hátsó kezünk alatt a deréktáj homorulata fokozódott. Most erősen húzzuk be a hasunkat és úgy szorítsuk össze a fenekünket, mintha véccére kellene mennünk, de nem lehetne. Figyeljük meg egymáson, mi történik a derekunkkal és a hátunkkal, nyakunkkal eközben. Fogjuk is meg azt a fontos csontos részünket, ami a helyes középpállásba került a has behúzásakor és a farizmok megfeszítésekor: ez a medencénk.”</i></p> <p><i>„A medence helyes középpállásba tétele után eresszük le a vállunkat és hátul picit zárjuk össze a lapockánkat, a fejtetővel pedig nyújtózzunk felfelé (nem az állunkkal, sem nem az orrunkkal!). Ha mindez jól sikerült, akkor ez a helyes testtartás. Ha így állunk, akkor fáradnak el a gerinc</i></p>	<p>Tanteremben körben állva a pedagógus bemutatja és gyakoroltatja a helyes testtartáshoz szükséges medence-állást, a medence középhelyzetének beállítását.</p> <p>Tanulói megfigyelések, meg tapasztalások.</p>	<p>A tanterem székei körben elhelyezve.</p>
----------------	---	---	--	---

	<p>gyakorlatok is kiegészítik, melyeket a tornatermen kívüli testnevelés órákon, valamint akármilyen egyéb órán lazító, frissítő céllal alkalmazhat a pedagógus. Ezt erősen javasoljuk minél több tanórán.</p> <p>Jelen tanóra ezen részében az osztálytermi tartáskorrekciós gyakorlatokat vagy a lábizomerősítő gyakorlatokat végezzük, a helyes álló és ülő testtartás felidézése, beállítása után.)</p> <p>(Fontos információ a pedagógus részére: Az osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatait videófilm mutatja be, a pedagógus ezt a felkészüléskor használhatja és megtanulhatja, vagy ha van rá módja, az osztályteremben vetítheti, hogy ez neki segítséget nyújtson a gyakorlatvégzés irányításában.)</p> <p>(Fontos információ a pedagógus</p>	<p><i>részei a legkevésbé.”</i></p> <p>Ezután beállítják a helyes ülést is: <i>„Most üljünk a széken szépen, aztán csússzunk egészen előre és üljünk nagyon csúnyán (görbe háttal). Figyeljük meg egymást, látni fogjuk, hogy a medencénk és a derekunk ilyenkor szinte fekszik. Most megint üljünk szépen és nézzük meg egymáson, hogy ilyenkor a medencénk és a derekunk felfelé irányul, nem „fekszik le” a székre.”</i></p> <p>Majd újra megfigyelik az iskolatáska-hordás helyes ill. helytelen módját: <i>„Most vegyük fel az iskolatáskáinkat a hátunkra és álljunk szépen, aztán álljunk csúnya görbe háttal. Figyeljük meg egymást. Érezzük meg, hogy ha görbén állunk, a táskánk még nehezebb, mint mikor szépen állunk.”</i></p> <p>Kérdésekkel ráirányítjuk a tanulók figyelmét arra, hogy a nehéz táská hordása terhelőbb, mint a könnyű táskáé. Megbeszéljük, hogy mindenki csak azt hozza magával, amire aznap feltétlenül szükség van, hogy így elkerüljük a túl nehéz táská cipelését.</p> <p>Osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatainak végzése: <i>„Most pedig csinálunk néhány frissítő mozdulatot, ami még a helyes testtartást is segíti. Figyeljétek az izmaitokat: észreveszitek-e, mikor nyúlik valamelyik, és mikor erősödik valamelyik? Figyeljétek meg, milyen kellemes érzést jelent az izmok működése. A gyakorlatok többségét állva végezzük, hogy a sok ülést ezzel is ellensúlyozni tudjuk.”</i></p> <p>Az osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatainak linkje segítségével végzik a gyakorlatokat: a pedagógus mondhatja, vagy ha van rá lehetősége, hallgathatják a linken található DVD hangját is, ez esetben a látható kép segítheti a tanulókat.</p>	<p>Körben elhelyezett székeken ülve a tanító bemutatja ill. közösen gyakorolják a helyes ülést. Tanulói megfigyelések, megtapasztalások.</p> <p>Az iskolatászkák kerülnek elő, melyek jellemzőit állva és járva figyelik meg a tanulók.</p> <p>Tanulói megfigyelések, megtapasztalások. Irányított tanítói kérdések, közös megbeszélés.</p> <p>Az osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatainak végzése minden tanuló részvételével, a tanító személyes irányításával vagy a megfelelő videó segítségével. A tanulók esetlegesen hibás gyakorlatvégzését a tanító javítja.</p> <p>A tanulók leveszik a cipőt és a zoknit. Az osztályterem padlója</p>	<p>Iskolatászkák.</p> <p>Az osztálytermi tartáskorrekció videójának elindítása a megadott linkről.</p> <p>Az osztálytermi lábizomerősítés videójának elindítása a</p>
--	---	---	---	---

<p>10 perc</p>	<p>részére: Az osztálytermi lábizomerősítés gyakorlatait videófilm mutatja be, a pedagógus ezt a felkészüléskor használhatja és megtanulhatja, vagy ha van rá módja, az osztályteremben vetítheti, hogy ez neki segítséget nyújtson a gyakorlatvégzés irányításában.)</p> <p>A gerinc biomechanikai működésének megértése. Ez alapján a gerincvédelem fő szabályainak megértése és megéreztetése emeléskor, cipekedéskor, biciklizéskor. Gyengülésre ill. zsugorodásra hajlamos izmok megérezése. Az izomláz érzése.</p>	<p>Vagy: Osztálytermi lábizomerősítés: <i>„Gyerekek, most nézzük meg saját lábunkat. Vegyétek le cipőt és a zoknit, és emlékezzünk vissza, hogy tavaly testnevelés órán végigtapogattuk a testtartásban fontos szerepet játszó testrészeinket. Akkor a talpunkat is megtapogattuk, és megfigyeltük, hogy a talpnak nem az egésze simul a talajra, ha állunk. Ami nem simul le, azt hívjuk lábboltozatnak. Ahhoz pedig, hogy a lábunk felnőttkorunkban ne fájjon és ne legyenek rajta dudorok, ahhoz már most is oda kell figyelniünk a lábat tartó izmok erősítésére. Mivel az egész testünket a talpunk tartja álláskor és járáskor, a gerinc egészségéhez is nagy szükség van a lábizmok jó erejére.”</i> <i>„Most csinálunk néhány lábizomerősítő gyakorlatot. Ehhez a zoknit vegyétek vissza, a cipőt még nem.”</i></p> <p>IV. Mit miért csinálunk? – A gerinc működésének megértése emeléskor, súly cipeléskor, biciklizéskor A tanulók körben ülnek, a pedagógus felvetíti a gerinc helyes és helytelen tartását mutató képet. <i>„Gyerekek, most üljünk le és megmutatom nektek, hogyan képzeljétek el a gerincetek működését.”</i> <i>„Emlékeztek még arra, hogy tavaly testnevelés órán kitapogattuk egymáson a gerinc részeit, a csigolyákat? Ki tudja megmutatni a társán a csigolyákat?”</i> <i>„Most megmutatom nektek a gerinc egészét akkor, ha jól tartjátok magatokat, meg akkor, ha rosszul. A jó meg a rossz testtartást is megfigyeltük tavaly, de ha eszetekbe jutott azóta, sokszor láthattátok, hiszen ezt még ruhában is észre lehet venni egymáson.”</i> <i>„Elmondom nektek azt is, hogy amikor jól tartjátok magatokat, akkor a gerincet alkotó csigolyák jól érzik</i></p>	<p>tiszta legyen.</p> <p>Tanítói magyarázat, saját megtapasztalás.</p> <p>A tanulók felveszik a zoknit. A pedagógus beállítja a lábizomerősítő gyakorlatok DVD-jét és segíti a gyerekeket. A gyakorlat végén a cipő visszavétele.</p> <p>Tanítói magyarázat.</p>	<p>megadott linkről.</p> <p>A tanóravázlathoz tartozó ppt-ábra a gerinc helyes és helytelen tartásáról.</p>
----------------	--	---	--	---

		<p><i>magukat, van elég helyük. Ha viszont csúnyán álltok vagy görbén ültök, akkor a csigolyáknak a helye szűkebb lesz, és az baj, mert később fájdalmat és betegséget okozhat. Ki hallott már közületek arról, hogy a felnőtteknek fájni szokott a derekuk meg a nyakuk?”</i></p> <p><i>„De a csigolyák helye nemcsak attól függ, hogy hogyan állunk és ülünk, hanem még sok más gyakori mozdulatunktól is. Például ha nagy súlyt kell vinnie az embernek, vagy ha rosszul viszi, sőt, ha már rosszul is emeli fel a földről, akkor pláne rosszul érzik magukat csigolyák.”</i></p> <p><u>Emelés, cipelés:</u></p> <p><i>„Most pedig álljatok fel, mert kipróbáljuk, hogyan lehet jól és rosszul felemelni a táskátokat a földről, és kipróbáljuk a jó és a rossz cipelés közti különbséget is.”</i></p> <p><i>„A táskátokban benne van mindaz, amit mára hoztatok.”</i></p> <p><i>„Nekem is van egy megpakolt táskám, és megmutatom nektek, hogyan lehet jól és kevésbé jól felemelni a földről.”</i></p> <p><i>„Ha jól akarom felemelni, akkor nem hajlok le hozzá, hanem a térdemet behajlítva szinte leguggolok. Most jó erősen a hasamhoz, a törzsemhez szorítom a táskát és így emelkedem fel a guggolásból állásba. Csináljátok ezt meg ti is, én majd figyelek és segítek.”</i></p> <p><i>„Próbáljuk meg, hogy milyen érzés az, ha a táskánkat álló helyzetünkben a törzshöz szorítva tartjuk és így lépünk vele néhányat.”</i></p> <p><i>„Most pedig nyújtsátok előre a táskátokat, messzire a törzsetekről – mit éreztek? Mivel ez rossz érzés és árt is a gerincnek, gyorsan húzzátok vissza a táskátokat a törzsetekhez. Ha nehezet kell vinnetek, azt mindig húzzátok és tartsátok közel a törzsetekhez!”</i></p> <p><i>„Emeljük fel a táskánkat helytelenül is, csak hogy megtanuljátok, hogy így nem szabad emelni. Tegyétek le a táskátokat a földre úgy, hogy lehajoltok, és aztán így hajolva emeljétek is fel. Ugye, érzitek, hogy így sokkal</i></p>	<p>A tanulók körben állnak.</p> <p>A pedagógus mutatja a helyes emelést. Helyes emelés gyakorlása.</p> <p>A helyes cipelés gyakorlása.</p> <p>Tanulói megtapasztalások, érzetek.</p> <p>A helytelen emelés megtapasztalása.</p> <p>A pedagógus mindezt egy éppen kéznél levő biciklin be is mutatja: valószínűleg</p>	
--	--	---	---	--

		<p><i>nehezebb megcsinálni az emelést, mint ahogyan az előbb guggolva csináltuk?”</i></p> <p><i>„No, ezt a sok érzést, amit most megtapasztaltatok, még többször el fogjuk játszani, hogy jól emlékezzetek rá és mindig helyesen emeljete. Sőt, aki jól megtanulta, az otthon is megmutathatja a szüleinek, nagyszüleinek, mert akinek fáj már a dereka, annak ezt nagyon tudnia kellene. Majd elmeséletek, hogy újdonságot mutattatok-e otthon, vagy már a felnőttek ezt mindet tudták-e.”</i></p> <p><u>Biciklizés:</u></p> <p><i>„Ki szeret biciklizni közületek? És ki az, aki szeretné ezt majd megtanulni? No, most megbeszélünk egy fontos gerincvédő apróságot, amire a biciklizéskor jó odafigyelni.</i></p> <p><i>– Láttuk korábban, hogy a görbe állás és ülés nem jó a gerincnek, mert a csigolyák helyét szűkíti.”</i></p> <p><i>„Mégis sok olyan bicikli kapható, amin csak görbén lehet ülni. Főleg a sportbicikli ilyenek, hogy a törzs szinte ráfeküdjön a biciklire és így gyorsabban lehessen vele haladni. Ha ti kaptok biciklit, olyat válasszatok, amin egyenes derékkal, egyenes törzssel lehet ülni. Az ilyen biciklinek magasan van a kormányja, ezért nem kell hozzá lehajolni. Ma már kaphatók ilyen bicikli is, mondjátok meg a születeknek, hogy erre ők is figyeljenek oda.”</i></p> <p><u>Izomláz:</u></p> <p><i>„Volt-e már valakinek olyan érzése, hogy a nyaka és a váll melletti izmai fájtak? És olyat éreztetek-e már, hogy sokat kellett futni vagy kiránduláskor sokat kellett menni az erdőben felfelé és a fenéktájon fájtak az izmok? Meg a combon?”</i></p> <p>Hallgassunk meg néhány tanulói beszámolót!</p> <p><i>„A váll körüli izmok akkor fájnak, amikor a helytelen testtartás miatt megrövidülnek, ezért ilyenkor a nyújtás esik jól. Ezt éreztük, amikor az osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatait csináltuk: mert akkor a rövideülésre hajlamos</i></p>	<p>előnytelen biciklit talál, de az nem baj, a probléma-felvetés hitelességét növeli.</p> <p>Tanítói kérdés.</p> <p>Tanulói élménybeszámoló. Tanítói magyarázat.</p>	
--	--	--	--	--

<p>5 perc</p>	<p>Saját élmények tudatosításával a testtudat, izomtudat, gerinctudatosság, egészségtudatosság, valamint a szóbeli kifejezés készsége fejlődik.</p>	<p><i>izmainkat nyújtottuk.”</i> <i>„A fenék és a comb izmai meg akkor fájnak, amikor hirtelen túl sokat kell működniük: ezt izomláznak hívjuk. Ezt azok az izmaink csinálják, amik gyengülésre hajlamosak. Persze, hogy ilyenkor a hirtelen sok izommunka miatt előbb fájnak, aztán később erősödni fognak, ha rendszeresen működtetjük, vagyis használjuk őket. Amikor a tartásjavító gyakorlatokat csináljuk, a gyengülésre hajlamos izminkat éppen erősítjük, a zsugorodásra hajlamosakat pedig nyújtjuk. Ezek finom, jó izomérzések, ahogyan ti is érezhattétek ma.”</i></p> <p>V. A tanóra zárása: Körben ülve minden tanuló elmondja, milyen érzéseket élt át a tanórán. A pedagógus segítő kérdéseket tehet fel: <i>„Melyik izmaitok működését éreztétek kellemesnek a tartásjavító gyakorlatok végzésekor? Jó érzés volt-e a talpatoknak az izmok működése? Fontosnak éreztétek-e a helyes emelést és cipekedést? Jókedvűbbek lettetek-e a ráhangoló zenés mozgástól?”</i></p>	<p>A tanulók és a pedagógus körben ül a székeken, a pedagógus kérdésekkel irányítja a közös megbeszélést.</p>	<p>-</p>
---------------	---	--	---	----------

10 perces kiemelhető blokk

Célcsoport/osztály: 2. osztály (3. óra)

Modul megnevezése: Mozgás és gerincvédelem

Témakör megnevezése: A helyes testtartást segítő osztálytermi tartásjavító vagy lábizomerősítő gyakorlatok végzése, a helyes állás és ülés gyakorlása

Órakeret/Időtartam: 10 perces blokk

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/ tanuló tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
1 perc	Figyelem irányítása a helyes álló és ülő testtartásra.	<p>I. <u>Az óra/foglalkozás bevezetése:</u></p> <p>A tanterem szokásos berendezése maradhat. (Ha körben állhatnak a tanulók és így egymást jól láthatják, az még jobb.) <i>„Gyerekek, sokat kell ülnünk, biztosan elfáradtatok. Fel fogunk állni, nyújtózunk és beállítjuk azt az állás-módot, ahogyan a legjobb a gerincünknek. Aztán csinálunk néhány jóleső gyakorlatot (hogy a testtartásunk jobb legyen, vagy hogy a lábunk jó erősen tudjon tartani minket egész életünkben – a pedagógus választása szerint). Amikor visszaülünk, beállítjuk a helyes ülést is.”</i></p>	<p>Elhelyezkedés, lehetőleg körben állva.</p> <p>Tanítói magyarázat</p>	
7 perc	A tanulók végezhetik a helyes testtartást segítő, egyúttal frissítő gyakorlatokat vagy a lábizmokat erősítő gyakorlatokat, és tudatosan figyelhetnek a helyes álló és ülő testhelyzetre.	<p>II. <u>Az óra/foglalkozás témájának bevezetése és az ismeret/tudásátadás (megvalósítás)</u></p> <p>Először beállítják a helyes álló testtartást: <i>„Álljunk úgy, hogy a talpunk párhuzamos legyen, a két láb között 4-5 ujjnyi (vagy egy talp-szélességnyi) hely legyen. Tegyük egyik kezünket a hasunkra,</i></p>	<p>Tanítói magyarázat. Megérettetés a tanulókkal.</p>	

	<p>(Fontos információ a pedagógus részére: Az osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatait videófilm mutatja be, a pedagógus ezt a felkészüléskor használhatja és megtanulhatja, vagy ha van rá módja, az osztályteremben vetítheti, hogy ez neki segítséget nyújtson a gyakorlatvégzés irányításában.)</p> <p>(Fontos információ a pedagógus részére: Az osztálytermi lábizomerősítés gyakorlatait videófilm mutatja be, a pedagógus ezt a felkészüléskor használhatja</p>	<p><i>másikat a derekunkra. Most eresszük előre a hasunkat a kezünkbe, és figyeljük meg, hogy a hátsó kezünk alatt a deréktáj homorulata fokozódott. Most erősen húzzuk be a hasunkat és úgy szorítsuk össze a fenekünket, mintha vécére kellene mennünk, de nem lehetne. Figyeljük meg egymáson, mi történik a derekunkkal és a hátunkkal, nyakunkkal eközben. Fogjuk is meg azt a fontos csontos részünket, ami a helyes középállásba került a has behúzásakor és a farizmok megfeszítésekor: ez a medencénk.”</i></p> <p><i>„A medence helyes középállásba tétele után eresszük le a vállunkat és hátul picit zárjuk össze a lapockánkat, a fejtetővel pedig nyújtózzunk felfelé (nem az állunkkal, sem nem az orrunkkal!). Ha mindez jól sikerült, akkor ez a helyes testtartás. Ha így állunk, akkor fáradnak el a gerinc részei a legkevésbé.”</i></p> <p>Osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatainak végzése:</p> <p>Az osztálytermi tartáskorrekció gyakorlatainak linkje segítségével végzik a gyakorlatokat: a pedagógus mondhatja, vagy ha van rá lehetősége, hallgathatják a linken található DVD hangját is. A látható kép segítheti a tanulókat.</p> <p><i>„Most pedig csinálunk néhány tartásjavító gyakorlatot, ami még frissít is. Figyeljétek az izmaitokat: észreveszitek-e, mikor nyúlik valamelyik, és mikor erősödik valamelyik? Figyeljétek meg, milyen kellemes érzést jelent az izmok működése. A gyakorlatok többségét állva végezzük, hogy a sok ülést ezzel is ellensúlyozni tudjuk.”</i></p> <p>Vagy:</p> <p>Osztálytermi lábizomerősítés:</p> <p><i>„Gyerekek, most nézzük meg saját lábunkat. Vegyétek le cipőt és a zoknit, és emlékezzünk vissza, hogy tavaly</i></p>	<p>Az osztályterem padlója tiszta legyen. Tanulók levetik a cipőt, zoknit. Tanítói magyarázat, saját megtapasztalás.</p>	<p>Az osztálytermi tartáskorrekció linkje.</p> <p>Az osztálytermi lábizomerősítés linkje.</p>
--	--	---	--	---

<p>2 perc</p>	<p>és megtanulhatja, vagy ha van rá módja, az osztályteremben vetítheti, hogy ez neki segítséget nyújtson a gyakorlatvégzés irányításában.)</p> <p>A helyes testtartást segítő gyakorlatok kellemes érzéseinek megismerése, a helyes testtartás fontosságának megerősítése.</p>	<p><i>testnevelés órán végigtapogattuk a testtartásban fontos szerepet játszó testrészeinket. Akkor a talpunkat is megtapogattuk, és megfigyeltük, hogy a talpnak nem az egésze simul a talajra, ha állunk. Ami nem simul le, azt hívjuk lábboltozatnak. Ahhoz pedig, hogy a lábunk felnőttkorunkban ne fájjon és ne legyenek rajta dudorok, ahhoz már most is oda kell figyelniünk a lábat tartó izmok erősítésére. Mivel az egész testünket a talpunk tartja álláskor és járáskor, a gerinc egészségéhez is nagy szükség van a lábizmok jó erejére.”</i></p> <p><i>„Most csinálunk néhány ilyen gyakorlatot. Ehhez a zoknit visszavehetitek, a cipőt még nem.”</i></p> <p>A lábizomgyakorlatok után a cipő visszavétele.</p> <p>A helyes ülés gyakorlása:</p> <p><i>„Figyeljünk oda a helyes ülés beállítására úgy, ahogyan szoktuk: csússzatok egészen hátra a széken, támasszatok meg a derekatokat. Most csússzatok előre és üljetek szép egyenesen, aztán meg csúnya görbén. Érezték meg, hogy amikor újra szép egyenesen ültök, akkor ahhoz a derekatoknak, a medencéteknek kell felegyenesednie, hiszen a csúnya ülés közben szinte „lefeküdt” a székre.”</i></p> <p>III. <u>Összefoglalás:</u></p> <p>A pedagógus irányított kérdésére a gyerekek elmondják, hogy hogyan érezték magukat a gyakorlatok alatt. Megbeszéljük, hogy mindez nemcsak kellemes érzet, hanem ez tesz jót a gerincünknek.</p>	<p>A pedagógus beállítja a lábizomerősítő gyakorlatok DVD-jét és segíti a gyerekeket.</p> <p>A pedagógus bemutatja és közösen gyakorolják a helyes ülést, megfigyelik a helyes és a helytelen ülés közti különbséget.</p> <p>Irányított tanítói kérdések, közös megbeszélés.</p>	<p>Saját székek a tanteremben.</p>
---------------	---	--	--	------------------------------------